

Pomnik Czynu Rewolucyjnego

Pomnik Walk Rewolucyjnych, fot. Tadeusz Poźniak

Pomnik Czynu Rewolucyjnego nosi także nazwę Pomnika Walk Rewolucyjnych i dotyczy walk toczonych na Rzeszowszczyźnie.

W 1967 roku zawiązał się Społeczny Komitet Budowy „Pomnika Walk Rewolucyjnych”, który zobowiązał się do uczczenia odpowiednim monumentem czynów i zrywów rewolucyjnych na terenie Ziemi Rzeszowskiej.

Pierwszą decyzją, jaką podjęto było powierzenie tego odpowiedzialnego zadania doświadczonemu artyście, profesorowi i rektorowi Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie Marianowi Koniecznemu. Pod jego kierunkiem powstał zespół projektowy, który już w następnym roku przedstawił koncepcję pomnika. Były dwie wstępne lokalizacje. Jedna w obecnym Park Jedności Polonii z Macierzą, a druga w ogrodzie oo. Bernardynów. Wadą tej lokalizacji był podmokły teren, ale Krakowska „Hydrobudowa” wbiła w grunt kilkadziesiąt żelbetowych pali długości około 10 metrów. Na tym fundamencie umieszczono dwa stylizowane liście lauru złożone z 37 par elementów o łącznej wysokości około 38 metrów. Do nich przymocowano na wysokości około 8 metrów dwie rzeźby wykonane w blasze miedzianej. Jedna przedstawiała „Nike” boginię zwycięstwa, a druga od strony „placu defilad” przedstawia robotnika, chłopa i żołnierza. Poniżej u stóp postaci udrapowana materia symbolizuje sztandar rewolucji.

Generalnym wykonawcą prac było Krakowskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych, później Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Budowlane, a podwykonawcą Rzeszowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Elementów Budowlanych, które precyzyjnie wykonało segmenty liści.

Rzeźby wykonane w pracowni prof. Koniecznego w Krakowie zainstalowano na pomniku na przełomie 1973/74 roku.

U podstawy liści umieszczono cztery marmurowe tablice. Dwie z nich zawierają napisy autorstwa ówczesnego prezesa Związku Literatów polskich w Rzeszowie, Zbigniewa Domino: „CZYN WASZ BOHATERSKI - SŁAWA NIEŚMIERTELNA - PAMIĘĆ NASZA BEZGRANICZNA” i „W HOŁDZIE BOHATEROM WALK REWOLUCYJNYCH O POLSKĄ LUDOWĄ SPOŁECZEŃSTWO ZIEMI RZESZOWSKIEJ”.

Na wiosnę 1974 roku pomnik był gotowy, dokonano więc odsłonięcia pomnika w towarzystwie zasłużonych weteranów, bojowników, kombatantów i licznie zgromadzonego społeczeństwa. Pod pomnikiem odbywały się uroczystości, fety, pasowania, ślubowania, nadania itp. Przed trybuną defilowano na manifestacjach pierwszomajowych.

W latach późniejszych na szczycie budowli zainstalowano dwie tarcze z herbem Rzeszowa.

Na placu obok pomnika, który pierwotnie był ogrodem bernardyńskim, później rzeszowskim placem defilad, następnie placem parkingowym, ojcowie Bernardyni stworzyli „Ogrody Bernardyńskie”, oddane do użytku dla mieszkańców 23 czerwca 2013 roku. Projektanci wkomponowali naturalną zieleń w otaczające je centrum miasta.